

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА: МОВА І ЛІТЕРАТУРА (БОЛГАРСЬКА)»

першого рівня вищої освіти
на здобуття освітнього ступеня *бакалавр*
за спеціальністю 014 Середня освіта
предметною спеціальністю 014.02 Мова і література (болгарська)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
Кваліфікація: Бакалавр освіти з мови і літератури.
Учитель болгарської мови та світової літератури

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ ІДГУ
Голова вченої ради
_____ Я. В. Кічук
(протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.)

Освітня програма вводиться в дію
з « _____ » _____ 20__ р.

Ректор _____ Я. В. Кічук
(наказ № _____ від « _____ » _____ 20__ р.)

Ізмаїл – 2020 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Рада з якості вищої освіти ІДГУ

протокол №__ від «__» _____ 2020 р.

Голова ради з якості освіти ІДГУ _____ (Кольцун Н.М.)

Вчена рада факультету іноземних мов ІДГУ

протокол №__ від «__» _____ 2020 р.

Голова вченої ради факультету _____ (Шавловська Т.С.)

Рада з якості вищої освіти факультету іноземних мов ІДГУ

протокол №__ від «__» _____ 2020 р.

Голова ради з якості освіти факультету _____ (Рябушко С. О.)

Кафедра загального мовознавства, слов'янських мов та світової літератури

протокол №__ від «__» _____ 2020 р.

Завідувач кафедри _____ (Шевчук Т.С.)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою кафедри загального мовознавства, слов'янських мов та світової літератури у складі:

1. Гарант освітньої програми – Фоміна Лілія Георгіївна, кандидат філологічних наук, доцент;
2. Шевчук Тетяна Станіславівна, доктор філологічних наук, професор;
3. Берестецька Олена Петрівна, викладач.

Інформація про зовнішню апробацію:

Рецензент – В.О.Колесник, доктор філологічних наук, професор кафедри загального та слов'янського мовознавства Одеського національного університету імені І.І.Мечникова

**1. Профіль освітньої програми зі спеціальності
014.029 Середня освіта: мова і література (болгарська).
Середня освіта: мова і література (англійська).**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Ізмаїльський державний гуманітарний університет, факультет іноземних мов, кафедра загального мовознавства, слов'янських мов та світової літератури
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший ступінь вищої освіти Кваліфікація: Бакалавр освіти, кваліфікація – бакалавр з мови і літератури. Учитель болгарської і англійської мов та світової літератури.
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта: мова і література (болгарська) Середня освіта: мова і література (англійська)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію: Серія УД № 16007186 від 20 серпня 2018 р. Строк дії сертифіката до 1 липня 2028р.
Цикл/рівень	<i>FQ-EHEA – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень, НРК України – 7 рівень</i>
Передумови	- інтерес до педагогічної науки; - бажання отримати високий рівень професійної підготовки;
Мова(и) викладання	Українська, болгарська, англійська
Термін дії освітньої програми	до 1 липня 2023 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://idgu.edu.ua/ects
2 – Мета освітньої програми	
Надати студентам ґрунтовні знання в галузі філології для виконання типових професійних завдань, пов'язаних зі здійсненням навчально-виховної, науково-методичної та організаційної діяльності в закладах освіти середньої школи на основі домінуючого фактору євроінтеграції.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь) знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності)	01 Освіта/Педагогіка, 014.029 Середня освіта (Мова і література (болгарська))
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Вища освіта в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальні знання у сфері лінгвістичних та літературознавчих наук. Орієнтація на розвиток методологічних, діяльнісних та комунікативних компетенцій. Ключові слова: когнітивно-дискурсивна парадигма, неологія, активні процеси в мові та літературі, теорія художнього дискурсу, постмодернізм, компаративістика,

	методика викладання філологічних дисциплін, інноваційні технології викладання болгарської мови.
Особливості програми	Забезпечення успішної мовознавчої, літературознавчої, лінгводидактичної та дослідницької діяльності. Сприяння професійному зростанню з метою набуття нових знань, умінь як елементів для корегування, модернізації й удосконалення традиційних методик та впровадження інноваційних технологій навчання відповідно до завдань сучасної освіти.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускників програми призначено для навчально-виховної, науково-методичної та організаційно-управлінської діяльності в галузі 01 Освіта відповідно до Класифікатора професій ДК 003: 2010. 33 Фахівці в галузі освіти 333 Фахівці в галузі спеціалізованої (особливої) освіти 3310 Культурний організатор дитячих позашкільних закладів 3330 Фахівці в галузі спеціалізованої (особливої) освіти 334 Інші фахівці в галузі освіти 3340 Асистент вчителя 3340 Викладач стажист 3340 Вихователь професійно-технічного навчального закладу 3340 Педагог професійного навчання
Подальше навчання	Можливість навчання на другому циклі вищої освіти за фахом
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання мови та літератури із застосуванням сучасної методології та інформаційних технологій. Проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання, навчання через науково-дослідницьку та педагогічну практику
Оцінювання	Усний та письмовий, поточний, проміжний і рубіжний контроль, практика. Презентації: усні та письмові в PowerPoint; наукові гранти, портфоліо. Система оцінювання: за чотирибальною національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); дворівнева національна шкала (зараховано/не зараховано); 100-бальна шкала ЄКТС).
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність самостійно розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й визначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в закладах освіти середньої школи.

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здібність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 4. Спроможність спілкуватися рідною та іноземною мовами як усно, так письмово.</p> <p>ЗК 5. Знання предметної галузі та розуміння професії.</p> <p>ЗК 6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 7. Здібність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 9. Спроможність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 10. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією.</p> <p>ЗК 11. Уміння працювати в команді.</p> <p>ЗК 12. Цінування і повага різноманітності та мультикультурності.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Володіти спеціальними знаннями загальних і окремих теорій мовознавства та літературознавства, наукових шкіл і напрямів філологічних досліджень.</p> <p>ФК 2. Бути обізнаними з внутрішніми та зовнішніми законами розвитку мови та літератури.</p> <p>ФК 3. Володіти основними поняттями, концепціями і фактами сучасної мовознавчої та літературознавчої науки.</p> <p>ФК 4. Мати здатність оперативно засвоювати нові теорії, методики дослідження, що народжуються як у галузі філології, так і на межі різних гуманітарних наук.</p> <p>ФК 5. Вміти застосовувати на практиці теоретичні знання з лінгвістики, літературознавства, загальні та спеціальні методи філологічного дослідження.</p> <p>ФК 6. Здійснювати аналіз мовних та мовленнєвих об'єктів, різних типів лінгвістичних та літературознавчих текстів, зокрема й художніх творів.</p> <p>ФК 7. Здійснювати пошук та аналітичне опрацювання нової текстової, графічної, звукової та відеоінформації.</p> <p>ФК 8. Вміти застосовувати трансфер академічних знань і академічних досліджень у прикладних освітніх технологіях та соціокультурної діяльності.</p> <p>ФК 9. Знати принципи, методи і форми організації навчального процесу в закладах світи середньої школи.</p> <p>ФК 10. Володіти специфікою сучасних технологій навчання та викладання в закладах світи середньої школи.</p>

ФК 11. Використовувати сучасні інноваційні технології навчання у процесі викладання болгарської мови та літератури.

ФК 12. Володіти навичками професійної інформаційної діяльності щодо аспектів викладання болгарської мови та літератури в закладах світи середньої школи.

ФК 13. Оволодіння професійним рівнем науково-ділової комунікації державною мовою.

ФК 14. Знання основ теорії, методів і прийомів усної та писемної комунікації.

ФК 15. Уміти вести дискусію.

7 - Програмні результати навчання

ПРН 1. Знання методики викладання болгарської мови та літератури в різних типах вищих та середніх навчальних закладів.

ПРН 2. Знання сучасних наукових методів філологічних досліджень, достатню підготовку для проведення науково-дослідницької роботи в галузі філологічних наук.

ПРН 3. Знання методики проведення експериментів у галузі лінгвістики та дидактики.

ПРН 4. Знання методики психолого-педагогічної діагностики, володіння навичками та вміннями її реалізації.

ПРН 5. Знання правових та етичних норм, які регулюють відносини між людьми в професійних колективах.

ПРН 6. Знання законодавчої та нормативної бази України про охорону праці в освітній галузі.

ПРН 7. Вільне володіння фундаментальними знаннями в галузі філології (основні концепції, праці гуманітарних наук та їх видатні представники).

ПРН 8. Здатність використовувати професійно-профільовані знання, уміння й навички, досліджувати мовні та літературні явища, вирішувати практичні завдання в галузі філології.

ПРН 9. Здатність коригувати та прогнозувати свою навчально-виховну роботу.

ПРН 10. Вміння проводити науково-методичну та організаційно-методичну роботу із запровадження у навчальний процес нових інформаційних технологій навчання мови та літератури, в тому числі інтенсивних методів навчання, індивідуалізованого навчання тощо.

ПРН 11. Вміння планувати й організувати навчальну діяльність учнів на заняттях, в позааудиторній роботі, активізувати їх самостійну роботу й наукову творчість.

ПРН 12. Навички вести навчальний діалог і ефективно організувати співпрацю з учнями.

ПРН 13. Здійснювати діагностику особистості з використанням тестових завдань як важливого дослідницького інструменту.

ПРН 14. Вміння здійснювати самоконтроль, самооцінку, саморегуляцію.

ПРН 15. Досконале володіння державною, болгарською та іноземною мовами.

ПРН 16. Вміння працювати з комп'ютерною технікою та ефективно використовувати її для обробки матеріалів і результатів досліджень у галузі філології.

ПРН 17. Вміння користуватися науковою літературою, аналізувати матеріал академічних підручників та навчальних посібників з болгарської мови та літератури для різних типів вищих та середніх навчальних закладів з метою виявлення його наукової вірогідності, методичного значення та прогнозування можливих труднощів у засвоєнні навчальних програм.

ПРН 18. Володіння навичками аналізу навчально-виховних ситуацій, уміння визначати і вирішувати педагогічні завдання.	
ПРН 19. Формування суджень про використання знань, умінь, навичок у галузі теорії і практики дослідження мовних явищ для освоєння теоретичних основ і методів сучасної лінгвістики.	
ПРН 20. Формування суджень про використання професійно-орієнтованих загальнотеоретичних знань іноземної мови.	
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	В реалізації програми беруть участь штатні науково-педагогічні працівники – доктори філологічних наук, професори, кандидати філологічних наук, доценти, кандидат педагогічних наук, доцент; за можливості залучаються закордонні фахівці. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації, в тому числі закордонні.
Матеріально-технічне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - навчальні корпуси; - гуртожитки; - спеціалізовані кабінети, лабораторії; - комп'ютерні класи; - пункти харчування; - точки бездротового доступу до мережі Інтернет; - мультимедійне обладнання; - спортивний зал, спортивні майданчики.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - офіційний сайт ІДГУ: idgu.edu.ua; - точки бездротового доступу до мережі Інтернет; - необмежений доступ до Інтернет; - наукова бібліотека, читальні зали; - навчальні та робочі плани; - графіки навчального процесу; - навчально-методичні комплекси дисциплін; - навчальні та робочі програми дисциплін; - дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів; - програми практик; - методичні рекомендації щодо написання курсових робіт; - критерії оцінювання рівня підготовки; - пакети комплексних контрольних робіт.
9–Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників у вітчизняних ВНЗ
Міжнародна кредитна мобільність	Угоди щодо академічного обміну та проведення навчальних практик з Галацьким університетом «Дунеря де Жос» (Universitatea Dunarea de Jos din Galați, Румунія), Кишинівським педагогічним університетом імені І. Крянге (Universitatea Pedagogică de Stat “Ion Creangă”, Республіка Молдова)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб

Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни (курсіві проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1. Загальні нормативні дисципліни			
ЗНД 1.01.	Основи філософських знань	4	екзамен
ЗНД 1.02.	Українська мова	4	залік
ЗНД 1.03.	Основи академічного письма	3	залік
ЗНД 1.04.	Україна в європейській історії та культурі	4	екзамен
ЗНД 1.05.	Інформаційно-комунікаційні технології за професійним спрямуванням	3	залік
ЗНД 1.06.	Права людини та громадянське суспільство в Україні	3	залік
ЗНД 1.07.	Фізична культура та основи здоров'я людини		
Цикл професійної та практичної підготовки			
1. Професійні нормативні дисципліни			
ПНД 1.01	Педагогіка	6	екзамен
ПНД 1.02	Психологія	6	екзамен
ПНД 1.03	Вступ до слов'янської філології з основами наукових досліджень	4	залік
ПНД 1.04	Вступ до мовознавства	4	екзамен
ПНД 1.05	Практичний курс болгарської мови	23	екзамен/залік
ПНД 1.06	Теоретичний курс болгарської мови (історія мови, теоретична фонетика, теоретична граматики, лексикологія, стилістика)	12	екзамен / залік
ПНД 1.07	Методика навчання іноземної мови та культури (болгарська мова)	4	екзамен
ПНД 1.08	Історія світової літератури	20	екзамен/залік
ПНД 1.09	Вступ до літературознавства	4	екзамен
ПНД 1.10	Література Болгарії	4	екзамен
ПНД 1.11	Методика навчання літератури	4	екзамен
ПНД 1.12	Курсова робота з історії світової літератури з методикою навчання	1	захист
ПНД 1.13	Курсова робота з болгарської мови з методикою навчання	1	захист
	Усього	93	
2. Професійні вибіркові дисципліни (за самостійним вибором факультету)			
ПВД 2.01	Практичний курс англійської мови	19	екзамен/залік
ПВД 2.02	Практична граматики англійської мови	3	залік
ПВД 2.03	Теоретичний курс англійської мови	10	екзамен
ПВД 2.04	Інклюзивна освіта	3	екзамен

ПВД 2.05	Інноваційні технології навчання іноземної мови	3	екзамен
ПВД 2.06	Література Англії та англомовних країн	3	залік
ПВД 2.07	Курсова робота з англійської мови з методикою навчання	1	захист
	Усього	42	
3. Професійні вибіркові дисципліни (за вільним вибором студентів)		60	
4. Практична підготовка			
ПП 4.01	Навчальна практика (філологічна)	3	
ПП 4.02	Навчальна практика (ознайомча, виховна)	6	
ПП 4.03	Виробнича практика (педагогічна з болгарської мови та світової літератури)	6	
ПП 4.04	Виробнича практика (педагогічна з болгарської мови та світової літератури)	6	
ПП 4.05	Виробнича практика (педагогічна з англійської мови)	3	
Усього за навчальним планом:		240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП (Див. додаток 1)

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

1. Атестаційний екзамен з болгарської мови та методики її навчання.
2. Атестаційний екзамен з англійської мови та методики її навчання.
3. Атестаційний екзамен зі світової літератури та методики її навчання.

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014.029 Середня освіта (Мова і література (болгарська)) проводиться у формі атестаційних екзаменів та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр освіти з мови і літератури. Учитель болгарської і англійської мов та світової літератури.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриці 4-5 (Див. додаток 2)

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ЗНД 1.01	ЗНД 1.02	ЗНД 1.03	ЗНД 1.04	ЗНД 1.05	ЗНД 1.06	ЗВД 2.01	ЗВД 2.02	ЗВД 2.03	ЗВД 2.04	ЗВД 2.05	ЗВД 2.06	ПНД 1.01	ПНД 1.02	ПНД 1.03	ПНД 1.04	ПНД 1.05	ПНД 1.06	ПНД 1.07	ПНД 1.08	ПНД 1.09	ПНД 1.10	ПНД 1.11	ПНД 1.12	ПНД 1.13		
ПРН1			*		*	*	*							*													
ПРН2				*		*	*	*			*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
ПРН3		*	*		*	*	*						*										*	*	*		
ПРН4		*	*		*	*	*																*	*	*		
ПРН5	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
ПРН6	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
ПРН7				*		*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
ПРН8			*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
ПРН9	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
ПРН10				*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
ПРН11	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
ПРН12		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
ПРН13		*				*	*		*																*		
ПРН14	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН15	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН16		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН17		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН18	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН19				*		*	*	*		*			*	*	*									*	*		
ПРН20			*		*	*	*	*					*	*	*									*	*	*	